

control processes during the concert performance on the conscious goal-setting. The article describes the phenomenon of self-control in the process of piano playing from the point of view of the self-esteem and the regulative activity of a personality. The author presents the integrated pedagogical tool kit which includes heuristic methods and techniques (method of brain-storming, heuristic on-line conference, adaptation to the conditions of a real concert performance etc.), creative tasks, theoretical methods of analysis and self-analysis, methods of evaluation and self-assessment etc. The author reveals a step-by-step algorithm of heuristic actions for the presented heuristic methods and techniques which contains steps for setting and formulating a leading task or problem, specification of this task or problem by defining current tasks, analysis and organization of conditions, oral and written analysis, discussion and formulation of ideas and proposals for solving tasks and problems, specification of best ideas and proposals as well as expert evaluation and ranking of obtained results. The article confirms the effectiveness of the proposed pedagogical tools.

Key words: *self-control, self-regulation, heuristic pedagogical toolkit, art students of pedagogical universities, piano reliability, piano performance.*

УДК 378.011.051:78

Ю Юйхуй

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ORCID ID 0000-0003-4375-8869

DOI 10.24139/2312-5993/2021.06/057-066

РЕФЛЕКСИВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-РИТМІЧНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Стаття розкриває особливості запровадження рефлексивного підходу до формування музично-ритмічних умінь студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. Уміння розглянуті як здатність належно виконувати певні дії, що засновані на доцільному використанні студентами набутих знань і навичок. Визначено, що застосування рефлексивного підходу є найбільш ефективним саме в мистецькій сфері, зокрема музично-ритмічному навчанні, зважаючи на специфіку даного профілю. Адже рефлексивність є здатністю довго утримувати одну і ту саму інформацію в пам'яті, кожного разу переосмислюючи її по-новому, ретельно продумуючи свої дії. З позиції рефлексивного підходу формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії проходить поетапно, а саме: ознайомлення з умінням, усвідомлення його смислу; початкове оволодіння ним; самостійне й дедалі частіше виконання практичних завдань.

Ключові слова: *рефлексивний підхід, студенти факультетів мистецтв педагогічних університетів, музично-ритмічні уміння, поетапна методика, мистецька освіта.*

Постановка проблеми. Формування всебічно розвиненої особистості є найважливішою соціальною проблемою сьогодення, що включає турботу про примноження духовності у суспільстві. Не випадково у процесі суспільного розвитку постійно збільшується значення цілеспрямованої діяльності з духовного розвитку особистості, підвищення її потреб. У силу назрілих соціальних задач все більшу гостроту і актуальність набуває наукове розуміння ролі мистецтва у системі зростання духовної культури особистості. З цієї позиції важливого значення набуває потреба у зверненні до творів

мистецтва як вищих досягнень людської творчості. Аналізуючи вищезазначене, доцільно зазначити, що основою гармонійного розвитку студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів є взаємодія емоційної та пізнавальної сфер, чому активно сприяє актуалізація їх музично-ритмічного розвитку. Тому особливу увагу в навчально-виховному процесі потрібно звертати на розвиток музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії з використанням рефлексивного підходу, що дозволяє глибше усвідомити цінності музичного мистецтва та ефективно передавати їх учням.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема розробки та впровадження ефективних засобів у навчальний процес ЗВО розглядається в роботах В. Бондаря, Л. Гаврилової, С. Гончаренка, А. Гуржія, О. Єременко, М. Жалдака, В. Кухаренка, О. Щолокової та ін., що досліджують актуальні процеси, що стрімко відбуваються у вищій освіті України. Провідними українськими науковцями у галузі мистецької освіти (А. Болгарський, А. Зайцева, А. Козир, Л. Масол, О. Олексюк, В. Орлов, Г. Падалка, Є. Проворова, Т. Рейзенкінд, О. Ростовський, О. Рудницька, В. Федоришин, В. Шульгіна, Д. Юник та ін.) представлено різноманітні трактування умінь фахового навчання студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів, які забезпечують успішність реалізації освітньої мети. Механізми рефлексії висвітлено Е. Абдулліним, Б. Ананьєвим, Л. Виготським, Г. Голіциним, В. Давидовим, Б. Єльконіним, І. Зязюном, Ю. Кулюткіним, О. Леонтьєвим, І. Парфентьевою, Л. Рубінштейном та ін.

Метою статті є висвітлення значущості розробки та впровадження в навчальний процес рефлексивного підходу до формування музично-ритмічних умінь студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів, адже уміння передбачають використання раніше набутого досвіду, певних фахових знань, без яких уміння неможливо сформувати (Гончаренко, 2011). Тому так важливо у процесі навчальної діяльності майбутніх учителів музики та хореографії виробляти музично-ритмічні уміння, що у подальшій практичній діяльності будуть складати їх професійну компетентність.

Виклад основного матеріалу. Завдання сучасної музично-педагогічної освіти полягають не лише у забезпеченні високого рівня фахових знань студентів факультетів мистецтв, але й їх практичної підготовки до соціального життя та реалізації себе як особистості (Гессен, 1995). У даному контексті йдеться про таку «модель» випускника, для якого компетентність має бути основою професійної підготовки й базою для подальшої продуктивної діяльності в освітній і соціальній сферах.

З цієї позиції одним із провідних завдань мистецької освіти є формування у студентів факультетів мистецтв умінь та навичок не лише емоційно-особистісного, але й аналітичного сприйняття творів мистецтва, сприйняття його через музично-ритмічну складову. Інтерес до музики у поєднанні з набутими фаховими знаннями та вміннями формує у майбутніх учителів музики і хореографії здатність глибоко сприймати зміст мистецьких творів, пізнавати специфічні особливості конкретних художньо-культурних явищ, їх зміст, жанри і форми, виразність музично-ритмічної мови в процесі їх пізнання, що сприяє розвитку художньо-моральних якостей студентів, їх естетичних смаків і художніх потреб.

Набуті знання, вміння і навички мають трансформуватися у нову якість, набути духовного змісту, бути спрямованими на виконання фахівцем своєї соціальної функції, бути готовими до проблемних професійних ситуацій. Тому саме практична спрямованість підготовки студентів факультетів мистецтв до продуктивної роботи з учнями створює перспективу їхньої подальшої успішної професійної діяльності (Kozyr, Labunets, Pankiv, Liming, Geyang, 2020).

Дослідження змісту та сутності формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії ґрунтуються на засадах системно-цілісного, особистісно-діяльнісного, гедоністичного, рефлексивного та творчого підходів. Серед вищезазначених підходів саме рефлексивний підхід дозволяє усвідомити важливість практичної підготовки майбутнього вчителя музики і хореографії до роботи з учнями, широкого використання у навчально-виховному процесі творчих видів роботи, ефективної взаємодії вчителя та учнів (Новікова, 2011).

Рефлексивний підхід сприяє виробленню готовності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів до критичного осмислення, адекватного оцінювання результатів мистецької діяльності, вибору кращих засобів проведення професійної роботи з учнями. Адже рефлексія пов'язана з осмисленням людини себе як цілісної особистості, усвідомленням того, що вона сама реалізує і розвиває власну індивідуальність. На думку І.Зязюна, основним фактором прояву професіоналізму вчителя є його рефлексивна культура, яка в цілому складає сукупність «здібностей, способів і стратегій для забезпечення усвідомлення і подолання стереотипів особистісного досвіду і діяльності шляхом їх переосмислення і висування інновацій для подолання тих проблемно-конфліктних ситуацій, які виникають в процесі вирішення професійних задач» (Зязюн, Сагач, 43). Тому рефлексія, певною мірою, означає

самоспостереження, самоусвідомлення власних дій, що спрямовує свідомість особистості на відтворення у практичній діяльності, інтелектуальних й емоційних почуттях сутнісні ознаки, які визначають ставлення особистості до самої себе (Парфентьева, Матвійчук, 408).

Доцільно зазначити, що рефлексивний підхід розглянутий нами в контексті самопізнання та самооцінки майбутнього вчителя музики і хореографії через напрацювання у нього адекватної самооцінки в процесі фахового навчання. Цей підхід, на наш погляд, є одним із найефективніших і найвпливовіших засобів удосконалення професійної підготовки студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. Він спрямований на активізацію процесу самопізнання студентом внутрішніх психічних актів і станів, що в свою чергу, уможлиблює усвідомлене сприйняття власної діяльності, досвіду, що стимулює до особистісного зростання. Відкритість людини власному досвіду та переживанням, як зазначає К.Роджерс, дозволяє наблизитися до пізнання свого розвитку, задає нові перспективи професійного зростання (Роджерс, 1994).

Доцільно розглянути позицію А.Деркача щодо рефлексивного підходу до виконання професійної роботи, пов'язаного із самосвідомістю особистості як «Я», що розвивається у процесі розуміння партнерами по спілкуванню значимості комунікативної діяльності. На думку науковця, рефлексивний підхід є одним із системоутворюючих, що «забезпечує оптимальний вплив виокремлених акмеологічних аспектів професіоналізації людини» (Деркач, 2004, с. 13). Учений стверджує, що різні прийоми рефлексії дозволяють вирішувати професійно-творчі завдання вчителя та учнів і при цьому формувати їх самосвідомість.

Вітчизняний психолог Г.Костюк, аналізуючи в своєму дослідженні спонукаючі фактори розвитку і саморозвитку людини, стверджує, що особистість розвивається у зв'язку з виникаючими в її житті внутрішніми протиріччями, обумовленими її відношенням до оточуючого середовища, своїми успіхами та невдачами, порушенням відчуття рівноваги. Однак, самі протиріччя ще не являються двигунами розвитку, і лише за умови інтеріоризації, вони стають джерелом проявів активності, спрямованої на їх усунення. Протиріччя вирішуються у діяльності та засобом діяльності, що призводить до утворення нових властивостей і якостей особистості (Костюк, 1988, с. 123). Науковець також відмічає, що «створюючи нові умови свого життя шляхом свідомого впливу на об'єктивну дійсність, суб'єкт сам змінюється, формує нові якості своєї природи» (Костюк, 1988, с. 37). Учений наголошує, що при цьому людина не лише виявляє свої наявні

сили та здібності, вона надає розвиток діючим силам (потенційним), підкорює їх через практичну діяльність, через відношення до результатів.

Таким чином, у процесі діяльності формується відношення людини до себе, відображаючи усвідомлення своїх дій, вчинків, оцінюючи і аналізуючи їх, випереджуючі мотиви, усвідомлюючи себе. Самосвідомість розглядається не як суб'єктивне, індивідуальне переживання і результат самоспостереження, воно постає результатом рефлексивних дій.

З огляду на це, рефлексивний підхід діє як установка, стратегія навчання, у ході якої студенти факультетів мистецтв оволодівають засобами, які дозволяють на новому рівні здійснювати контроль і керівництво внутрішньою і зовнішньою діяльністю. У контексті фахової роботи майбутніх учителів музики і хореографії це може бути рефлексивний аналіз репетиційних моделей та співвідношення їх з контрольними зрізами, що дозволить швидко реагувати і підлаштовуватися до змін, фіксувати результати професійного зростання, виявляючи та поступово усуваючи причини власної нестабільності, більш детально аналізуючи припущені помилки і особистісне ставлення до них в процесі роботи, планувати корекцію виявлених відхилень, закріплювати і поширювати напрацьовані вдалі дії.

У науковій спадщині Л.Мітіної, рефлексивність розглядається як здатність довго утримувати одну і ту саму інформацію в пам'яті, кожного разу переосмислюючи її по-новому, ретельно продумуючи свої дії. Авторка, розробляючи проблему підготовки конкурентноспроможної особистості, вважає, що зміни рефлексивних процесів безпосередньо характеризують процес усвідомлення, рівень якої істотно підвищується завдяки спостереженню, інтерпретації можливих точок зору на проблему, позицій, шляхів і прийомів сприйняття і поведінки. У результаті цього, завдяки збільшенню інформації, особистість починає усвідомлювати і оцінювати альтернативи небажаного акту, розглядаючи власне професійне і особистісне зростання. Активізацію рефлексивних процесів та формування навичок самоаналізу та самооцінки Л.Мітіна вбачає у застосуванні різноманітних технік, орієнтованих на саморозкриття і самоопис, переважно обираючи колективні чи групові форми роботи [10].

Відмічаючи, що коло аспектів, які охоплює рефлексивний підхід, достатньо широке, зазначимо, що основними векторами залишаються: принципи організації та розвитку самопізнання особистості як вищої форми психіки, представлене у роботах Б.Ананьєва, Г.Костюка, Ю.Кулюткіна, О.Леонтьєва, Л.Мітіної та ін. [1; 9; 10], рефлексія професійної

діяльності та поведінки людини, що висвітлено Е.Абдулліним, О.Асмоловим, А.Деркачем, І.Зязюном, Л.Рубінштейном та ін., механізми рефлексії, витлумачені в працях Г.Голіцина, В.Давидова, Б.Єльконіна, Г.Падалки, І.Парфентьевої та ін. Також даний підхід визначає роль рефлексії як універсального механізму саморегуляції, який ставить особистість в основні позиції: Я-виконавець та Я-контролер. Це, на думку О.Асмолова, індивідуально своєрідна система психологічних засобів, до яких свідомо або стихійно звертається особистість з метою найкращого урівноваження своєї індивідуальності з предметними умовами діяльності (Асмолов, 2001). Окрім того, механізм рефлексії передбачає проходження діагностичної, навчальної, оціночної та перспективно-проективної стадій, що спонукає особистість до самоудосконалення через особистісно-значущу перебудову власної діяльності.

У рамках рефлексивного підходу, що надбудовується на ціннісний підхід, розглянемо позицію Б.Ананьєва, який простежує і вказує на таку закономірність, коли «споживання культурних цінностей знаходиться у певній залежності від продукування самою людиною якого-небудь мінімуму цих цінностей (Ананьєв, 1968, с. 294). До того ж, психолог розмежовує певну етапність і послідовність утворення відношень особистості до оточуючих, що позначається на набутті автономності культури людини. Першочерговими, згідно спостережень Б.Ананьєва, є комунікативні риси, які стають внутрішньою основою для подальших утворень інших якостей (інтелектуальних, вольових, емоційно-мотиваційних), що виникають в процесі розвитку тих чи інших видів діяльності, із різноманітних відношень до життєвих обставин і подій. І найпізнішими утворюються відношення людини, що формуються до самої себе, вони слідує за відношеннями до ситуації, предметами і засобами діяльності, до інших людей, лише проходячи через багато об'єктів, свідомість стає сама об'єктом самосвідомості. Тому попереднім і необхідним є накопичення досвіду багатства подібних усвідомлень себе суб'єктом поведінки і реалізації їх в поведінці для того, щоб відношення до себе перетворилося у якості характеру. Однак саме ці якості, хоча вони і є найбільш пізніми і залежними від усіх попередніх, завершують структуру характеру і забезпечують його цілісність (Ананьєв, 1968, с. 314). Вони найбільш особистісно пов'язані з цілями життя і діяльності, ціннісними орієнтаціями, установками, виконуючи функцію саморегулювання і контролю розвитку, сприяючи утворенню і стабілізації єдності особистості. Отже, рефлексія студента факультету мистецтв, що спрямована на самого

себе постає своєрідною міні-акме-вершиною, каталізуючою зростання майбутнього вчителя музики та хореографії в професійній сфері. Окрім каталізуючої функції, рефлексія допомагає закладати ресурси і для наступних віх розвитку, періодів життя, забезпечуючи перспективну орієнтацію особистісного розвитку (Ананьев, 1968, с. 112).

Згідно думок учених в галузі музичної педагогіки (Е.Абдуллін, О.Єременко, А.Козир, Г.Нейгауз, Г.Падалка, І.Парфентьева, О.Рудницька, І.Семенов та ін.) застосування рефлексивного підходу є найбільш ефективним саме в мистецькій сфері, зокрема у фаховому навчанні майбутніх учителів музики і хореографії, зважаючи на специфіку даного профілю. Так, І.Парфентьева звертає свою увагу на значущість професійної рефлексії майбутнього вчителя музики, яку розглядає як спрямованість особистісної свідомості «на самого себе», через професійні якості та види діяльності, інтереси, потреби, вподобання, у результаті чого з'являється потреба знайти нові знання, розробляти методики, що допоможуть вирішенню поставленої мети (Парфентьева, Матвійчук, 2017).

А. Козир припускає, що рефлексія потрібна як за колективної, так і індивідуальної форм роботи, де майбутні вчителі музики та хореографії виступають у різних ролях, що допомагає врахувати, у процесі їх усвідомлення та корекційної роботи. Я.Пономарьов, І.Семенов та С.Степанов вважають, що рефлексія є основним засобом, умовою і способом творчого саморозвитку. О.Новікова доходить висновку, що усвідомлення, рефлексія дозволяють уникати мисленневих стереотипів, реорганізуючи поточний процес, що допомагає подолати суперечності в процесі переосмислення проблемних навчальних ситуацій, активно самоперебудовуватися (Новікова, 2012).

Визначення мистецької рефлексії належить Г.Падалці, яка проаналізувала це поняття з позиції усвідомлення «власних психічних станів і процесів у зіставлення із переживаннями, відтвореними в художньому образі, роздуми людини над власним життям, заглиблення до власних почуттів у зв'язку зі змістом мистецького твору, у зіставлення об'єктивного змісту художніх образів з результатами самоаналізу власного внутрішнього життя» (Падалка, 2088, с. 158-159). На думку В.Орлова, професійно-особистісну рефлексію вчителя мистецьких дисциплін необхідно розглядати як дію, що спрямована на вияв основ власного способу вирішення мисленневих мистецько-педагогічних завдань та їх узагальнення з метою наступного успішного вирішення зовнішньо різних, але за своєю сутністю споріднених завдань музично-педагогічної діяльності (Орлов, 2003, с. 192).

Доцільно зазначити, що у процесі підготовки майбутнього вчителя музики та хореографії до продуктивної діяльності з учнями мистецька рефлексія передбачає розвиток самоусвідомлення, самопізнання, самооцінки, аналізу власного професійного «Я», пошуки особистісного смислу та методологічних сутностей професійної діяльності, які загалом забезпечують мотивацію фахового самовдосконалення і, відповідно, високий рівень формування розвиненості фахових умінь та навичок студентів.

У **висновках** доцільно зазначити, що рефлексивний підхід до формування музично-ритмічних умінь студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів дає змогу краще сприймати себе глибину художнього змісту образів мистецьких творів. Отже, глибокому усвідомленню сутності фахово-особистісної рефлексії майбутнього вчителя музики та хореографії необхідно надавати особливого значення, адже у цьому процесі відбувається збіжність та узгодженість «зовнішнього й внутрішнього діалогів вчителя та учнів» (Козир, 2008). У музично-педагогічному процесі специфіка рефлексивно-діалогічного мислення зумовлена, з одного боку, особливостями музичного мистецтва, а з другого специфікою художньо-педагогічного процесу. З цієї позиції важливого значення набуває саме здатність учителя до рефлексії, котра в даному випадку виявляється у самоспостереженні та самоаналізі того, як дії вчителя сприймаються школярами.

ЛІТЕРАТУРА

- Ананьев, Б. Г. (1968). *Человек как предмет познания*. Л.: Изд-во Ленинградского университета (Ananiev, B. G. (1968). *Man as an object of knowledge*. L.: Leningrad University Press).
- Асмолов, А. Г. (2001). *Психология личности: Принципы общепсихологического анализа*. М.: Смысл (Asmolov, A. G. (2001). *Psychology of personality: Principles of general psychological analysis*. М.: Meaning).
- Гессен, С. И. (1995). *Основы педагогики. Введение в прикладную философию*. М.: Школа-Пресс (Hessen, S. I. (1995). *Fundamentals of pedagogy. Introduction to applied philosophy*. М.: School-Press).
- Гончаренко, С. У. (2011). *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Рівне: Волинські обереги (Goncharenko, S. U. (2011). *Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary*. Rivne: Volyn charms).
- Деркач, А. А. (2004). *Акмеология*. М.: Изд-во РАГС (Derkach, A. A. (2004). *Acmeology*. М.: Izd-vo RAGS).
- Зязюн, І. А., Сагач, Г. М. (1997). *Краса педагогічної дії*. К.: Українсько-фінський ін-т менеджменту і бізнесу (Zyazyun, I. A., Sagach, G. M. (1997). *The beauty of pedagogical action*. К.: Ukrainian-Finnish Institute of Management and Business).
- Kozyr, A., Labunets, V., Pankiv, L., Liming, W., Geyang, Zh. (2020). Methodological Aspects of Modernization of Professional Training of Future Music Teachers. *Utopia y Praxis Latinoamericana. Revista Internacional de Filosofia y Teoria Social. Universidad del Zulia-Venezuela*, 25, 370-377.

- Козир, А. В. (2008). *Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти*. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова (Kozyr, A. V. (2008). *Professionalism of Music Teachers: Theory and Practice of Formation in the System of Bagatory Education*. K.: Type of NPU imene M.P. Dragomanov).
- Костюк, Г. С. (1988). *Избранные психологические труды*. М.: Педагогика (Kostyuk, G. S. (1988). *Selected psychological works*. М.: Pedagogy).
- Митина, Л. М. (2002). *Психология развития конкурентоспособной личности*. М.: МПСИ (Mitina, L. M. (2002). *Psychology of competitive personality development*. М.: MPSI).
- Новікова, Н. В. (2011). *Формування пізнавального інтересу підлітків на уроках музики засобами мультимедійних технологій* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.0.02 – теорія та методика музичної освіти). К.: НПУ імені М.П. Драгоманова (Novikova, N. V. (2011). *Formation of cognitive interest of adolescents in music lessons by means of multimedia technologies* (author's ref. Candidate of Dissertation ped. Sciences: 13.0.02 - theory and methods of music education). K.: NPU named after M. P. Dragomanova).
- Новікова, О. В. (2012). Творча рефлексія: традиції та перспективи дослідження. *Наука і освіта*, 9, 158-161 (Novikova, O. V. (2012). Creative reflection: traditions and perspectives of research. *Science and education*, 9, 158-161).
- Орлов, В. Ф. (2003). *Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія*. К.: Наукова думка (Orlov, V. F. (2003). *Professional development of teachers of art disciplines: theory and technology*. K.: Scientific opinion).
- Падалка, Г. М. (2008). *Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін)*. Київ: Освіта України (Padalka, G. M. (2008). *Pedagogy of art (theory and methods of teaching art disciplines)*. Kyiv: Education of Ukraine).
- Парфентьева, І. П., Матвійчук, Е. О. (2017). Аналіз складових професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*, 4, 406-410 (Parfentieva, I. P., Matviychuk, E. O. (2017). Analysis of the components of professional competence of a future music teacher. *Scientific Bulletin of Mykolayiv National University named after V.O. Sukhomlinsky. Series: Pedagogical sciences*, 4, 406–410).
- Роджерс, К. Р. (1994). *Взгляд на психотерапию. Становление человека*. М: Прогресс (Rogers, K. R. (1994). *A Look at Psychotherapy. Becoming a person*. М: Progress).
- Рудницька, О. П. (2005). *Педагогіка загальна та мистецька*. Тернопіль: Навчальна книга Богдан (Rudnytska, O. P. (2005). *General and artistic pedagogy*. Ternopil: Textbook Bogdan).

РЕЗЮМЕ

Ю Юйхуй. Рефлексивный подход к формированию музыкально-ритмических умений студентов факультетов искусств педагогических университетов.

Статья раскрывает особенности внедрения рефлексивного подхода к формированию музыкально-ритмических умений студентов факультетов искусств педагогических университетов. Умения рассмотрены как способность надлежащим образом выполнять определенные действия, основанные на целесообразном использовании студентами приобретенных знаний и навыков. Определено, что применение рефлексивного подхода наиболее эффективно именно в художественной сфере, в частности музыкально-ритмическом обучении, учитывая специфику данного профиля. Ведь рефлексивность способна долго содержать одну и ту же

информацию в памяти, каждый раз переосмысливая ее по-новому, тщательно продумывая свои действия. С позиции рефлексивного подхода формирование музыкально-ритмических умений будущих учителей музыки и хореографии проходит поэтапно, а именно: ознакомление с умением, осознание его смысла; начальное овладение им; самостоятельное и все чаще выполнение практических задач.

Ключевые слова: *рефлексивный подход, студенты факультетов искусств педагогических университетов, музыкально-ритмические умения, поэтапная методика, художественное образование.*

SUMMARY

You Yuhui. Reflective approach to the formation of music-rhythmic skills of students of faculties of arts of pedagogical universities.

The article reveals the peculiarities of the introduction of a reflective approach to the formation of musical and rhythmic skills of students of the faculties of arts of pedagogical universities. Skills are considered as the ability to properly perform certain actions based on the appropriate use by students of acquired knowledge and skills. It is determined that the application of the reflexive approach is the most effective in the art sphere, in particular music and rhythm training, taking into account the specifics of this profile. After all, reflexivity is the ability to keep the same information in memory for a long time, each time rethinking it in a new way, carefully considering their actions. From the standpoint of a reflexive approach, the formation of musical-rhythmic skills of future teachers of music and choreography takes place in stages, namely: acquaintance with the skill, awareness of its meaning; initial mastery of it; independent and more and more often performance of practical tasks.

Key words: *reflective approach, students of art faculties of pedagogical universities, musical-rhythmic skills, step-by-step methods, art education.*